

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. birželio 29 d. Nr. 4D-2020/2- 476
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo UAB „A“ (toliau vadinama – Pareiškėjas), atstovaujamos padalinio vadovės X (toliau vadinama – Pareiškėjo atstovė), skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Šakių rajono savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai teisės aktuose nustatyta tvarka neišnagrinėjus prašymų ir nepateikus atsakymo.

2. Pareiškėjas (Pareiškėjo atstovė) Skunde pateikia toliau nurodytą informaciją:

2.1. „Pareiškėjas 2020-01-03 pateikė prašymą [Prašymas-1] Savivaldybei dėl UAB „B“ [toliau vadinama – Bendrovė] duomenų patikslinimo asmenų, pretenduojančių Savivaldybės teritorijoje teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, sąrašė“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Pateiktu Prašymu-1 Savivaldybės prašė patikslinti asmenų, pretenduojančių teikti daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas savivaldybės teritorijoje, sąrašė esančius įrašytus Bendrovės duomenis, juos tikslinant (keičiant) į Pareiškėjo (kaip teisių ir pareigų perėmėjo) duomenis [...]“.

2.3. „Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas nesulaukė jokio atsakymo į pateiktą Prašymą-1, 2020-01-27 elektroninio pašto priemonėmis pateikė papildomą paklausimą [Prašymas-2] [...], tačiau į pateiktą užklausą Pareiškėjas jokio atsakymo nesulaukė.“

2.4. „2020-02-13 Pareiškėjas oficialiu raštu [Prašymas-3] [...] pateikė pakartotinį prašymą [...], tačiau [...] jokio atsakymo nesulaukė.“

2.5. „[...] praėjus trims mėnesiams po Prašymo-1 pateikimo dienos, Savivaldybė nėra patikslinusi Bendrovės duomenų, taip pat Pareiškėjas nėra sulaukęs jokio Savivaldybės atsakymo [...]“.

3. Pareiškėjas (Pareiškėjo atstovė) Skunde prašo: „imtis aktyvių veiksmų dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti Pareiškėjo (Pareiškėjo atstovės) nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, prašydama pateikti paaiškinimus dėl Skundo teiginių bei atsakyti į klausimus.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Savivaldybė Seimo kontrolierę informavo, pateikė dokumentus bei paaiškinimus, iš kurių nustatyta:

5.1. „Savivaldybėje 2020 m. sausio 3 d. buvo gautas Pareiškėjo raštas Nr. MBD-IR-20-000891 „Dėl Bendrovės duomenų patikslinimo asmenų, pretenduojančių Šakių rajono savivaldybės teritorijoje teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, sąrašė“ (toliau – Prašymas-1), kuris 2020 m. sausio 3 d. buvo užregistruotas, registracijos Nr. B-28. Pareiškėjo Prašymas-1 Savivaldybės administracijos Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vedėjo Arvydo Šlėderio [toliau vadinama – Skyriaus vedėjas] rezoliucija buvo nukreiptas vykdymui per Dokumentų valdymo sistemą (toliau – DVS) Savivaldybės administracijos Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vyriausiajam specialistui Antanui Grigaičiui [toliau vadinama – Specialistas].“

5.2. „Pareiškėjas skunde teigia, kad „Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas nesulaukė jokie atsakymo į pateiktą Prašymą, 2020 m. sausio 27 d. elektroninio pašto priemonėmis pateikė papildomą paklausimą dėl Sąrašo atnaujinimo (toliau – Prašymas-2), tačiau į pateiktą užklausa jokie atsakymo nesulaukė“. Savivaldybės administracija patvirtina, kad Pareiškėjo 2020 m. sausio 27 d. Prašymas-2 Savivaldybės administracijoje **nebuvo gautas** ir DVS neužregistruotas.“

5.3. „Savivaldybės administracijoje 2020 m. vasario 13 d. buvo gautas Pareiškėjo prašymas Nr. MBD-IR-20-000936 „Dėl pateikto prašymo“ (toliau – Prašymas-3), kuris 2020 m. vasario 13 d. buvo užregistruotas DVS, registracijos Nr. B-710. Pareiškėjo Prašymas-3 Savivaldybės administracijos Skyriaus vedėjo rezoliucija per DVS buvo nukreiptas vykdymui Savivaldybės administracijos Specialistui.“

5.4. „Sprendimas dėl Prašymo-1 nebuvo priimtas per 5 darbo dienas.“

5.5. „Savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. balandžio 9 d. pasirašė įsakymą Nr. AT-302 „Dėl asmenų, pretenduojančių teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, įtraukimo į sąrašą“, kuriuo Pareiškėjas buvo įtrauktas į asmenų, pretenduojančių Savivaldybės teritorijoje teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, sąrašą. Atsakymas Pareiškėjui į Prašymą-1 bei Prašymą-3 buvo pateiktas 2020 m. balandžio 9 d. raštu Nr. S E-480 „Dėl asmenų, pretenduojančių teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, įtraukimo į sąrašą“.“

5.6. „Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. AT-307 „Dėl komisijos sudarymo“ buvo sudaryta komisija (toliau – Komisija), išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių nustatytais terminais nebuvo atsakyta į Pareiškėjo 2020 m. sausio 3 d. prašymą bei vėlesnius prašymus, taip pat asmenis, atsakingus už atsakymų pateikimą. Komisija 2020 m. balandžio 29 d. Savivaldybės administracijos direktoriui pateikė išvadą Nr. 506 (toliau – Išvada).“

5.7. „Komisija Išvadoje konstatavo, kad:

- darbo krūvis yra pagrindinė priežastis, kodėl nustatytais terminais nebuvo atsakyta į Pareiškėjo 2020 m. sausio 3 d. prašymą bei vėlesnius prašymus, tačiau pažymėtina, kad Specialistas analizuojamame laikotarpyje raštu nesikreipė į savo tiesioginį vadovą dėl darbo apimtys mažinimo;
- už atsakymų pateikimą laiku atsakingas Specialistas [...];
- už suteiktų rezoliucijų vykdymo kontrolę atsakingas Skyriaus vedėjas [...].

Komisijos pasiūlymai:

- pagal galimybes peržiūrėti Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus darbuotojams priskirtų funkcijų apimtis bei darbo krūvį;
- rengiamame Dokumentų valdymo tvarkos aprašo projekte įtvirtinti nuostatą, kad rengiamas dokumentas turi būti susiejamas su iniciatyviniu dokumentu (DVS pasirenkamas veiksmas –kuriamas „susijęs dokumentas“).

Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2019 m. vasario 1 d. Savivaldybės administracija neturi savivaldybės vyriausiojo architekto, todėl nuo 2019 m. vasario 1 d. Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vyriausiasis specialistas Antanas Grigaitis yra ir laikinasis rajono vyriausiasis architektas.“

5.8. „Pažymėtina, kad Valstybės tarnybos departamento informacinėje sistemoje „VATARAS“ 4 kartus buvo skelbtas konkursas Šakių rajono savivaldybės administracijos Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vyriausiojo specialisto – savivaldybės vyriausiojo architekto pareigoms užimti. Konkursai neįvyko, kadangi nebuvo pateikta prašymų dalyvauti konkurse. Atsižvelgiant į šias aplinkybes Specialistui yra padidėjusios priskirtų funkcijų apimtys bei darbo krūvis. Atliekant rajono Savivaldybės vyriausiojo architekto pareigas jis vienintelis dirba

informacinėje sistemoje „Infostatyba“.

5.9. „Atsižvelgiant į Komisijos 2020 m. balandžio 29 d. išvadą Nr. VL-506, taip pat ir [...] Seimo kontrolieriaus 2020 m. balandžio 27 d. raštą Nr. 4D-202 0/2-476/3 D-1162 „Dėl informacijos pateikimo ir Seimo kontrolierės tarpininkavimo“ bei siekiant užtikrinti skundų, prašymų savalaikį nagrinėjimą ir atsakymų į juos parengimą, Savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. gegužės 12 d. pasirašė įsakymą Nr. AT-383 „Dėl pavedimo“ kuriuo buvo pavesta:

1. Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėjai Jūratei Šneideraitienei teikti teisinę pagalbą rajono savivaldybės administracijos Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vyriausiajam specialistui Antanui Grigaičiui atsakant į Pareiškėjo gaunamus raštus bei juos vizuoti;

2. Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjai Ritai Vaičiūnienei peržiūrėti ir teikti patvirtinimui Šakių rajono savivaldybės institucijų Dokumentų valdymo organizavimo tvarkos aprašą;

3. Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vedėjui:

3.1. peržiūrėti skyriaus specialistų darbo krūvius, dalį Specialisto darbo krūvio perduodant kitiems specialistams, iki kol į Ūkio, architektūros ir investicijų skyrių įstatymų nustatyta tvarka bus priimtas vyriausiasis specialistas – savivaldybės vyriausiasis architektas;

3.2. vykdyti skyriuje atsakymų į gaunamus raštus, skundus kontrolę;

4. Ūkio, architektūros ir investicijų skyriaus vyriausiajam specialistui Antanui Grigaičiui:

4.1. gavus vykdymui skundą, laikytis administracinės procedūros terminų, numatytų Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme;

4.2. kai dėl objektyvių priežasčių per įstatymo nustatytą terminą administracinė procedūra negali būti baigta, informuoti tiesioginį vadovą ir kreiptis dėl administracinės procedūros pratęsimo“.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

6.1. Viešojo administravimo įstatyme (VAĮ) reglamentuojama:

6.1.1. *2 straipsnis* – „14. **Prašymas** – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens **kreipimasis** į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. 15. **Skundas** – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti“;

6.1.2. *19 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. 2. Administracinės procedūros dalyviai: asmuo, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, ir viešojo administravimo subjektas, kuris dėl gauto skundo pradėjo administracinę procedūrą“;

6.1.3. *34 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka.“

6.2. Vietos savivaldos įstatyme reglamentuojama:

6.2.1. *6 straipsnis* – „Savarankiškosios savivaldybių funkcijos yra: 42) [...] savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles“;

6.2.2. *29 straipsnis* – „1. Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) – savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai) (jeigu ši (šios) pareigybė (pareigybės) steigiama (steigiamos) ir jeigu šiai (šioms)

pareigybei (pareigybėms) suteikiami vykdomosios institucijos įgaliojimai), turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės administracijos direktorius pavaldus savivaldybės tarybai, atskaitingas savivaldybės tarybai ir merui. 2. Savivaldybės administracijos direktorius vadovauja savivaldybės administracijai. Jis yra įstaigos vadovas. Savivaldybės administracijos direktoriaus skyrimo ir atleidimo tvarka nustatyta šiame ir Valstybės tarnybos įstatymuose. [...]. 8. Savivaldybės administracijos direktorius: 1) tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; 2) tiesiogiai įgyvendindamas įstatymus, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus, gali kreiptis į valstybinio administravimo subjektus, leisti įsakymus, privalomus savivaldybės administracijos struktūriniams padaliniais, seniūnijoms, į struktūrinius padalinius neįeinantiems valstybės tarnautojams, taip pat jam priskirtos kompetencijos klausimais – savivaldybės gyventojams ir kitiems savivaldybės teritorijoje esantiems subjektams; 3) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, [...], atsako už vidaus administravinę savivaldybės administracijoje; [...].“

6.3. *Vyriausybės 2013-06-20 nutarimu Nr. 567 patvirtintame Bendrojo naudojimo objektų administratoriaus atrankos ir skyrimo apraše* (Aprašas) reglamentuojama:

„13. Jeigu į sąrašą įtrauktas asmuo neketina teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugų arba pasikeitė deklaracijoje nurodyti jo duomenys, arba jis nebeatitinka Aprašo 5 punkte nurodytų sąlygų, šis asmuo per 5 darbo dienas nuo šių aplinkybių atsiradimo privalo raštu, elektroniniu paštu arba elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą kreiptis į savivaldybės vykdomąją instituciją su prašymu išbraukti jį iš sąrašo arba patikslinti jame nurodytus duomenis. 14. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi Aprašo 13 punkte nurodytą asmens prašymą, **per 5 darbo dienas, atsižvelgdama į prašymo turinį**, priima sprendimą išbraukti prašymą pateikusį asmenį iš sąrašo arba **patikslina jame nurodytus prašymą pateikusio asmens duomenis.**“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

7.1. „Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Konstituciniai teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo, teisinio saugumo principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, **apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius** (Konstitucinio Teismo 2001-07-12, 2002-11-05, 2003-04-04, 2003-03-17, 2008-12-24 nutarimai, 2010-04-20 sprendimas).“

7.2. Konstitucinis Teismas 2004-12-13 nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi** nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų.** Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; **ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...].**

[...] Konstitucinis Teismas 2004-07-01 nutarime ir 2004-11-05 išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas.** Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat **teisės aktuose reglamentavus asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą** ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999-05-11 nutarimas, 2004-11-05 išvada) [...].“

8. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo* (arba toliau vadinama – LVAT) *formuojama praktika:*

8.1. 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012) – „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“;

8.2. 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-439/2013 – „Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikiama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAĮ, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“;

8.3. 2013-10-08 sprendime (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-940/2013), be kita ko, nurodyta: „[...] Atsakovas, nepriimdamas administracinio sprendimo pažeidė teisės aktų reikalavimus, kuriais viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Minėtų terminų pažeidimas nedaro administracinio sprendimo negaliojančiu ar neatleidžia viešojo administravimo subjektą nuo pareigos priimti administracinį sprendimą, tačiau sprendimo nepriėmimo atveju, suinteresuotam asmeniui suteikia teisę kreiptis į teismą su skundu dėl viešojo administravimo subjekto vilkinimo priimant administracinį sprendimą, [...]“;

8.4. *LVAT praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime):*

„[...] Viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas administraciniam sprendimui priimti yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui. Įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, tai yra tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių, tik prailgina administracinį procesą, su sąlyga, jei nesuėjęs senaties terminas šioms procedūroms vykdyti. *Viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą, tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu dėl neveikimo* (šiais aspektais žr. 2012 m. gegužės 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A520-2327/2012; 2013 m. birželio 13 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A502-940/2013; 2012 m. sausio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A602-110/2012; [...]). Minėtų terminų pažeidimas neatleidžia viešojo administravimo subjektą nuo pareigos priimti administracinį sprendimą (žr. 2013 m. spalio 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-1189/2013). [...]“

Tyrimo išvados

9. Apibendrinus Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad jis skundžiasi tuo, jog Savivaldybės pareigūnai teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais neišnagrinėjo prašymų, nepateikė atsakymų.

10. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei į teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, pažymėtina:

10.1. Apraše (pažymos 6.4 punktą) nustatyta bendrojo naudojimo objektų administratoriaus atrankos ir skyrimo tvarka. Aprašas taikomas savivaldybių vykdomosioms institucijoms, daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkams ir asmenims, pretenduojantiems teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas;

10.2. nagrinėjamu atveju nustatyta:

10.2.1. Pareiškėjas, vadovaujantis Aprašu (pažymos 6.4 punktas), Savivaldybei pateikė Prašymą-1 dėl Bendrovės duomenų patikslinimo. Pareiškėjas atsakymo negavo, Savivaldybė per 5 darbo dienas Bendrovės duomenų nepatiksino (nepriimtas sprendimas).

Pareiškėjas, negavęs atsakymo, elektroniniu laišku pateikė Savivaldybei Prašymą-2. Kaip nustatyta (paaiškino Savivaldybė), Prašymas-2 Savivaldybės DV sistemoje neužregistruotas, administracijoje negautas. Seimo kontrolierė negali nei patvirtinti, nei paneigti, ar Savivaldybėje minėtas prašymas buvo gautas.

Pareiškėjas Prašymu-3 vėl kreipėsi į Savivaldybę, tačiau atsakymo negavo, Savivaldybė (nagrinėjamu laikotarpiu) sprendimo dėl Bendrovės duomenų tikslinimo nepriėmė, tuo pažeidė Aprašo nuostatas (pažymos 6.3 punktas).

„Viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, **galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą, tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu dėl neveikimo**“ (LVAT 2012 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A520-2327/2012; 2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013; 2012 m. sausio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-110/2012);

10.2.2. Savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. balandžio 9 d. pasirašė įsakymą Nr. AT-302 „Dėl asmenų, pretenduojančių teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, įtraukimo į sąrašą“, kuriuo Pareiškėjas buvo įtrauktas į asmenų, pretenduojančių Savivaldybės teritorijoje teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, sąrašą. Atsakymas Pareiškėjui į Prašymą-1 bei Prašymą-3 buvo pateiktas 2020 m. balandžio 9 d. raštu Nr. S E-480 „Dėl asmenų, pretenduojančių teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, įtraukimo į sąrašą“;

10.2.3. Savivaldybės administracijos direktorius 2020-04-14 įsakymu sudarė Komisiją nustatyti priežastis, dėl kurių nebuvo atsakyta į Pareiškėjo prašymus (pažymos 5 punktas). Įvertinęs Komisijos išvadas, Seimo kontrolieriaus 2020-04-27 rašte nurodytas aplinkybes, siekdamas užtikrinti savalaikį skundų, prašymų nagrinėjimą ir atsakymų į juos parengimą, administracijos direktorius pavedė Savivaldybės pareigūnams peržiūrėti ir teikti tvirtinti Dokumentų valdymo organizavimo tvarkos aprašą, peržiūrėti specialistų darbo krūvius, laikytis administracinės procedūros terminų ir pan. (pažymos 5 punktas).

11. Konstitucinis Teismas nutarimuose yra konstatavęs, kad kiekviena savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų.

„Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir Viešojo administravimo įstatyme, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“ (LVAT 2013-03-05 nutartis, priimta administracinėje byloje Nr. A556-439/2013).

Seimo kontrolierė akcentuoja, jog viešojo administravimo institucijų (nagrinėjamu atveju – Savivaldybės) veikla turi būti organizuojama taip, kad asmenims (pareiškėjams), kurie kreipiasi į šias institucijas, nekiltų abejonių dėl institucijos nešališkumo ir objektyvumo.

LVAT yra pažymėjęs, kad „kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“.

12. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina: kadangi Savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgdamas į Komisijos išvadas, Seimo kontrolierės rašte nurodytas aplinkybes,

atliko Skunde nurodytų faktinių aplinkybių teisinį įvertinimą, siekdamas, kad asmenų prašymai, skundai būtų nagrinėjami laikantis teisės aktų reikalavimų, ėmėsi organizacinių, teisinių veiksmų; Pareiškėjo keliamas klausimas išspręstas – duomenys patikslinti, Pareiškėjas įtrauktas į asmenų, pretenduojančių Savivaldybės teritorijoje teikti bendrojo naudojimo objektų administravimo paslaugas, sąrašą, todėl, Seimo kontrolierės nuomone, skundžiamos aplinkybės išnyko.

Vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi („Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais“), Pareiškėjo skundo tyrimas nutrauktinas.

13. Atkreiptinas Pareiškėjo (Pareiškėjo atstovės) dėmesys į tai, kad:

13.1. vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 straipsnio 1 dalimi, kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.

Kasacinis teismas yra išaiškinęs (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartys: 2009 m. vasario 2 d. Nr. 3K-3-25/2009, 2009 m. birželio 8 d. Nr. 3K-3-252/2009), kad „Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnyje įtvirtintos asmens teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo procesinė tvarka ir sąlygos yra nustatytos specialiuosiuose įstatymuose, ir tam, kad ši teisė būtų įgyvendinta tinkamai, šios tvarkos būtina laikytis. Konstitucines nuostatas konkretizuoja ir detalizuoja civiliniai, baudžiamieji ir administraciniai (tiek procesiniai, tiek tam tikru aspektu ir materialiniai) įstatymai, konkrečiai civiliniame procese – CPK 5 straipsnio 1 dalis. Pagal šią proceso teisės normą teisę į teisminę gynybą turi asmuo, kurio teisė ar įstatymų saugomas interesas yra pažeisti ar ginčijami. Joje numatyta ne bet kurio, o suinteresuoto asmens teisė kreiptis į teismą. Be to, pagal šią teisės normą suinteresuotas asmuo turi teisę kreiptis į teismą ne bet kokia, o būtent įstatymų nustatyta tvarka. Šia blanketine teisės norma įstatymų leidėjas įtvirtino galimybę suinteresuotų asmenų teisę kreiptis į teismą reglamentuoti ir kitais įstatymais (CPK 1 straipsnio 2 dalis). Pagal CPK 2 ir 5 straipsnius teisminė gynyba taikoma tiems asmenims, kurie įrodo, kad jų teisės ir teisėti interesai pažeidžiami“;

13.2. CK 6.271 str. numatyta savivaldybių institucijų atsakomybė už sukeltą žalą: „Žalą, atsiradusią dėl savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti savivaldybė iš savivaldybės biudžeto nepaisydama savo darbuotojų kaltės.“

Ginčus dėl žalos sprendžia administraciniai teismai Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (17 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

UAB „A“, atstovaujamos padalinio vadovės X, skundo dėl Šakių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė